

Информация за структурата и вида на разходите за месец декември 2021 г.

Традиционно през месец декември са концентрирани значителни по размер разходи, които превишават отчетените през предходните месеци на годината. През последните 20 години, без изключение, включително и за годините, за които в годишен план е отчетен бюджетен излишък, размерът на разходите през месец декември е съществен. Статистическите данни на Министерството на финансите показват, че през всичките години след 2000 г. бюджетните разходи по КФП за декември превишават постъпленията за месеца и на месечна база е отчетен дефицит по КФП. Причините за това са различни, но основните са:

- Сезонният характер на редица разходи и тяхното нарастване през есенно-зимния период в рамките на одобрените разходи за годината;
- Сезонност при капиталовото строителство и ремонта на инфраструктурни обекти, във връзка със строителния сезон и процедурите по ЗОП;
- Преструктуриране на разходите и одобряване на допълнителни разходи за приоритетни политики, мерки и проекти;
- Одобряване на допълнителни разходи с решение на Народното събрание и/или с актуализация на бюджета и други.

Основната част (77,6 %) от разходите за месец декември 2021 г. са отчетени от две бюджетни системи – държавен бюджет (41,6 %) и бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове (36,0 %). Следват отчетените разходи по бюджетите на общините (13,6 %), разходите по бюджетите по чл. 13, ал. 3 и ал. 4 от Закона за публичните финанси и Селскостопанската академия (6,2 %) и разходите по сметките за средства от ЕС (вкл. ДМП) - с относителен дял в общо разходите по КФП от 2,5 процента.

Относителен дял на разходите по бюджетни системи в общите разходи по КФП за декември 2021 г.

При съпоставянето на разпределението на разходите по КФП по бюджетни системи за месец декември 2020 г. и 2021 г. се очертават основните направления на извършените разходи през последния месец на годината.

РАЗХОДИ ПО КФП ЗА МЕСЕЦ ДЕКЕМВРИ 2020 г. И 2021 г.	дек.2020 г. (млн. лв.)	дек.2021 г. (млн. лв.)	Изменение (млн. лв.)
ДЪРЖАВЕН БЮДЖЕТ	3 250,8	3 659,1	408,3
в т.ч. министерства и самостоятелни бюджети с най-високи разходи за месец декември 2021 г.			
Министерство на енергетиката	19,2	1 316,4	1 297,3
Министерство на труда и социалната политика	129,1	343,4	214,3
Министерство на здравеопазването	547,4	228,1	-319,3
Министерство на вътрешните работи	213,3	247,7	34,3
Министерство на отбраната	468,8	242,1	-226,8
Министерство на регионалното развитие и благоустройството	780,9	183,0	-597,8
Висш съдебен съвет	108,0	128,5	20,5
Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията	37,0	114,3	77,2
Министерство на образованието и науката	117,3	113,2	-4,1
Министерство на финансите	86,1	89,5	3,4
БЮДЖЕТИ НА СОЦИАЛНО И ЗДРАВНО ОСИГУРИТЕЛНИТЕ ФОНДОВЕ	2 330,0	3 278,2	948,2
в т.ч.			
Държавно обществено осигуряване (вкл. УПФ и ФГВРС)	1 736,7	2 555,6	818,9
Национална здравноосигурителна каса	593,3	722,6	129,3
БЮДЖЕТИ НА ОБЩИНИТЕ	1 006,3	1 241,7	235,4
ДРУГИ БЮДЖЕТИ	647,7	568,6	-79,1
СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС	592,4	228,7	-363,7
КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА	7 827,2	8 976,3	1 149,1

Основните направления, по които нарастват разходите за декември 2021 г. спрямо отчетените за същия месец на предходната година **са социалната сфера** и прилаганите през 2021 г. **нови програми за компенсиране на небитовите потребители на електрическа енергия** за справяне с последиците от съществените и неблагоприятни колебания на цените на електрическата енергия, в т.ч.:

- Министерство на енергетиката +1,297.3 хил. лв.
- ДОО + 818.9 хил. лв.
- Общо: +2,116.2 хил. лв.

Наблюдава се и намаления по други бюджети, с което нетният ръст на разходите по КФП за декември 2022 г. спрямо същия месец на 2021 г. е в размер на 1,149.1 хил. лв., който е по-малък от посочения ръст в Министерство на енергетиката.

От разходите по държавния бюджет посочените в таблицата първостепенни разпоредители с бюджет формират 82,2% от разходите за декември 2021 година. С най-голям размер на разходите за декември 2021 г. е Министерството на енергетиката (1 316,4 млн. лв.), което е свързано с:

- изплащане през декември на дължими за периода от 1 октомври 2021 г. до 30 ноември 2021 г. компенсации по Програмата за компенсиране на небитовите крайни клиенти на електрическа енергия, одобрена с Решение № 739 на Министерския съвет от 2021 г., изменена с Решения № 771 и № 885 на Министерския съвет от 2021 г. и разход към сметка за чужди средства през месец декември 2021 г., на тези които ще бъдат изплатени до 28 февруари 2022 г., вкл. и по Програмата за компенсиране на разходите на операторите на електропреносната и електроразпределителните мрежи за закупуване на количествата електрическа енергия, потребена за технологични разходи, одобрена с Решение № 893 на Министерския съвет от

2021 г. (общо в размер на 0,86 млрд. лв., вкл. 410 млн. лв., одобрени с Постановление № 476 на Министерския съвет от 2021 г.);

- разход към сметка за чужди средства на Министерство на енергетиката във връзка с одобрените допълнителни разходи (450 млн. лв.) по държавния бюджет в изпълнение на Решение на Народното събрание от 23.12.2021 г. за одобряване на допълнителни разходи и трансфери по държавния бюджет за 2021 г. за сметка на преизпълнение на данъчните приходи по държавния бюджет за 2021 г. (ДВ, бр. 110 от 24.12.2021 г.) за изплащане на компенсации за високите цени на електрическата енергия и природния газ през първото тримесечие на 2022 г. (0,45 млрд. лв.).

На следващо място сред първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет, при които се отчита значителен ръст на разходите за декември 2021 г. спрямо декември 2020 г. са разходите на Министерството на труда и социалната политика. По бюджета на министерството са отчетени общо разходи за декември 2021 г. в размер на 343,4 млн. лв., в т.ч. 219,4 млн. лв. за мерки и социална подкрепа на правоимащите лица и семейства, с оглед недопускане на социално напрежение в сложната епидемична и икономическа обстановка в страната. Имено в това направление са отчетени и по-високи разходи спрямо същия месец на предходната година, с което на съпоставима база общите разходи на Министерството на труда и социалната политика през декември 2021 г. са по-високи с 0,2 млрд. лв. спрямо отчетените за декември 2020 г. Ръст на съпоставима база за декември 2021 г. се отчита също и по бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, който е свързан с извършването на разходи за сметка на одобрените с разчетите към ЗИД на ЗДБРБ за 2021 г. (ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.) средства за подпомагане на автобусните и въздушните превозвачи по чл. 1, ал. 5, т. 6 на ЗДБРБ за 2021 г. По-високи са и разходите по бюджетите на Министерството на вътрешните работи, Висшия съдебен съвет и други.

Разгледани по бюджетни системи, най-значителен ръст на разходите за месец декември 2021 г. се отчита по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове (ДОО, НЗОК, УПФ и ФГВРС), които нарастват номинално с 948,2 млн. лв. спрямо декември 2020 г. Следват разходите по държавния бюджет - с ръст от 408,3 млн. лв. и разходите по бюджетите на общините, които нарастват с 235,4 млн. лв. спрямо последния месец на 2020 г. При разходите по други бюджети и сметки за средства от ЕС, съпоставено с декември 2020 г., се отчита намаление, с което общо разходите по КФП (без вноската в общия бюджет на ЕС) за декември 2021 г. нарастват с 1 149,1 млн. лв. спрямо отчетените за същия месец на 2020 г.

За нарастването на разходите по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове най-голям принос имат разходите за пенсии, които нарастват с 1 070,2 млн. лв., докато разходите за субсидии (основно разходи по мярката „60/40“) през декември 2021 г. са пониски. Поради тази причина общите разходи по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове нарастват номинално с 948,2 млн. лв. спрямо същия месец на 2020 г. Основната причина за отчетените по-високи разходи за пенсии през декември 2021 г. са извършените в изпълнение на Решение на Народното събрание от 23.12.2021 г. за одобряване на допълнителни разходи и трансфери по държавния бюджет за 2021 г. за сметка на преизпълнение на данъчните приходи по държавния бюджет за 2021 г. (ДВ, бр. 110 от 24.12.2021 г.) разходи към сметка за чужди средства на бюджета на ДОО в размер на 750 млн. лв. за изплащане на добавки към пенсиите за периода януари-юни 2022 г., както и 100 млн. лв. за еднократно изплащане на допълнителна сума към пенсиите в размер на 75 лв. на всеки пенсионер, който е със завършен ваксинационен курс за COVID-19 или поставена първа доза ваксина за COVID-19 до 30 юни 2022 г. Освен това през декември 2021 г. изплатената добавка към пенсиите на всички пенсионери е в размер на 120 лева при 50 лв. за декември 2020 г. (при равни други условия разходите за тази добавка към пенсиите за декември 2021 г. са с близо 150 млн. лв. по-високи в сравнение с декември 2020 г.). Върху разходите за пенсии влияние оказва и базовият ефект от увеличението от юли 2021 г. Поради посоченото, разходите по

бюджета на ДОО за последния месец на 2021 г. отчитат значителен ръст, както спрямо отчетените за декември 2020 г., така и спрямо предходните месеци на 2021 г.

По-подробна информация за разходите за месец декември 2022 г. е публикувана с месечния информационен бюлетин за касовото изпълнение на държавния бюджет и основните показатели по КФП за месец декември 2021 г. на адрес: <https://www.minfin.bg/bg/statistics/12>